

KISS VIKTOR

Politikatörténeti Intézet Társadalomelméleti Műhely

A Kívül/Belül narratívái, mint válságideológiák

A 21. században alapvetően új helyzetbe kerül a politika. Míg a modernitás korát alapvetően a jellemezte, hogy a politika elsődleges céljának a társadalmi hibák kijavítását tekintette és a haladás véget nem érő útján kívánta tovább vezetni az emberiséget, a posztmodern korszak alapélményévé a válságok permanens jelenléte és az alapvető problémák megoldhatatlansága lett. A posztmodern politika lassan alkalmazkodni kezd a kialakult helyzethez. Az előadás abból az alapfeltevésekből indul ki, hogy a politika centrumából kiszorulna az alternatívák és a szakpolitikai javaslatok körüli viták és ezek helyét olyan mesterdiskurzusok veszik át, amelyek valamilyen formában a permanens válságok állapotát keretezik és foglalják ideológiákba. Álláspontom szerint ennek egyik kiemelt eszköze a Kívül és a Belül közötti határvonal megvonása, illetve a „belül levés” és a „kívülről rettegés” elvárásainak és attitűdjeinek kiépítése. Az orosz-ukrán háború nyugati diskurzusai kapcsán nagyszerűen elemezhetők ezek a folyamatok. Fő tézisémm szerint az orosz-ukrán konfliktus nyomán születő ideológiák legfőbb sajátossága, hogy fenn kívánják tartani azokat a megosztásokat és territorialitásokat, amelyek valójában már nem, vagy nem abban a formában léteznek – beisméréseként annak, hogy a szereplők legtöbbször elvesztett azon képessége, hogy a jövőt le tudja írni és alaktani tudja.